

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över Stärkt konsumentskydd när betaltjänster tillhandahålls

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Den remitterade promemorian innehåller förslag till ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster, som går ut på att ett betalningssätt som innebär att en kredit inte lämnas ska visas först, på webbplatser som tillhandahåller varor eller tjänster mot betalning till konsumenter. Ett betalningssätt som innebär att en kredit lämnas får inte heller vara förvalt om det finns andra betalningssätt. Om betalningssätt inte presenteras i enlighet med detta ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Det föreslås att vid tillämpning av 10 § 3 st. marknadsföringslagen¹ ska sådan information anses vara väsentlig och vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen² ska ett handlande som strider mot den nu föreslagna bestämmelsen anses vara otillbörligt mot konsumenter.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2020.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I promemorian redogörs för konsumtionskrediter³ och de problem som förslagsställaren har sett kan uppstå med sådana. Det anges att svenska hushåll har stora skulder och skulderna har ökat de senaste åren. Vidare anges att konsumtionskrediter är konjunkturkänsliga och att de kan innebära risker för enskilda hushåll eftersom dessa krediter anges ha högre räntor och avgifter än bostadskrediter.

I promemorian redogörs vidare för de betalsätt som vanligen finns när en konsument handlar på internet, och att de senaste årens snabba utveckling på betalmarknaden har lett till att betalningssätten har blivit allt fler. Om den betaltjänstleverantör som näringsidkaren anlitar erbjuder konsumenten flera alternativ för betalning kan konsumenten välja det betalningssätt som passar bäst vid tillfället. Det anges att e-handel underlättar för konsumenters privatkonsumtion och det står en konsument fritt att ta en

¹ 10 § 3 st. handlar om att en näringsidkare inte heller får utelämnas väsentlig information i marknadsföringen av sin egen eller någon annans näringsverksamhet. Med vilseledande utelämnande avses även sådana fall när den väsentliga informationen ges på ett oklart, obegripligt, tvetydigt eller annat olämpligt sätt.

² 5 § handlar om att marknadsföring ska stämma överens med god marknadsföringssed. 23 § handlar om förbud mot viss marknadsföring och 26 § om vite.

³ En kredit som en konsument tar för att finansiera sin privatkonsumtion.

kredit för att finansiera sin konsumtion. Enligt förslagsställaren bör det vara ett aktivt val från konsumentens sida att ta en sådan kredit. Det anges att forskning om personers val och uppfattningar i samband med att ekonomiska beslut fattas visar att konsumenter ofta väljer det alternativ som kommer upp först eller är förvalt. På webbplatser som tillhandahåller köp av varor eller tjänster mot betalning till konsumenter anges det vara vanligt att betalningssätt som innebär att en kredit lämnas tas upp före andra betalningssätt. Det anges också vara vanligt att betalningssätt som innebär att en kredit lämnas är förvalt. Av konsumentskyddsskäl anser förslagsställaren att det omvända bör gälla.

Regelrådet finner att beskrivningen av bakgrund och syfte med förslaget är tillräcklig för detta ärende. Beskrivningen är därmed godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I promemorian saknas en beskrivning av alternativa lösningar och effekter av om någon reglering inte kommer till stånd.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. En beskrivning av alternativa lösningar ska vanligen innehålla en beskrivning av olika lösningar för att uppnå syftet med förslaget, en jämförelse av konsekvenserna av de alternativ som bedöms relevanta och en motivering till varför den valda lösningen anses lämpligare än övriga alternativ. Regelrådet anser att en sådan beskrivning hade varit behövlig i detta ärende. Avsaknaden av en sådan beskrivning medför att konsekvensutredningen är ofullständig i denna del.

Avseende effekter av om någon reglering inte kommer till stånd går det åtminstone delvis genom förslagsställarens bakgrunds- och syftesbeskrivning att utläsa vad som blir fallet om någon ändring inte görs. Enligt Regelrådet är det att föredra att även upprätta en separat beskrivning av effekterna av om någon reglering inte kommer till stånd. För detta ärende, som avser ett relativt väl avgränsat område, kan Regelrådet godta informationen som går att förstå av bakgrundsbeskrivningen. För andra, mer omfattande ärenden, behövs det också en utförligare beskrivning.

Regelrådet finner att beskrivningen av alternativa lösningar är bristfällig.

Trots det angivna finner Regelrådet att beskrivningen av effekter av om någon reglering inte kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I promemorian anges att förslagen står i överensstämmelse med unionsrätten.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Regelrådet förstår remissen som att det är fråga om en nationell reglering. Det hade trots detta varit behövligt med en motivering till förslagsställarens ställningstagande, eftersom det även för förslag som är inom den nationella regelgivarens handlingsutrymme är relevant att belysa att förslaget inte kommer i konflikt med grundläggande EU-rättsliga principer. Likaså hade det varit behövligt med ett utförligare tydliggörande av de EU-rättsliga regler som finns på området, särskilt eftersom förslaget rör e-handel som inte är beroende av gränser på samma sätt som annan handel. Avsaknaden av en sådan beskrivning medför att konsekvensutredningen är ofullständig i denna del.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är bristfällig.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I promemorian anges att lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. För att efterleva den föreslagna regleringen behöver den av e-handlaren anlitate betaltjänstleverantören se över i vilken ordning som betalningssätt presenteras på e-handelswebbplatsen och i vissa fall ändra den ordningen. Enligt förslagsställaren handlar det om relativt enkla åtgärder som bör kunna vidtas omgående och den föreslagna regleringen bör därför kunna träda i kraft den 1 mars 2020.

Avseende informationsinsatser anges att det får förutsättas att Finansinspektionen och Konsumentverket informerar företag och konsumenter om den nya ordningen och att förslagen därför inte medför något behov av några andra speciella informationsinsatser.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Beskrivningen av om särskild hänsyn behöver tas till tidpunkt för ikraftträdande är tillräcklig. Avseende informationsinsatser förefaller det, såvitt Regelrådet kan bedöma, vara av stor betydelse att berörda företag får information i tid innan ikraftträdandet den 1 mars 2020, särskilt som ett handlande som strider mot den nu föreslagna bestämmelsen ska anses vara otillbörligt mot konsumenter. Det hade därför varit behövligt med en mer detaljerad redovisning av den berörda målgruppen, om målgruppen har olika behov av information och vilka kanaler som kan anses lämpliga för att förmedla informationen. Avsaknaden av en sådan beskrivning medför att konsekvensutredningen är ofullständig i denna del.

Regelrådet finner att beskrivningen av om särskild hänsyn behöver tas till tidpunkten för ikraftträdande är godtagbar.

Regelrådet finner att beskrivningen av om det finns behov av speciella informationsinsatser är bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I promemorian anges att antalet betaltjänstleverantörer – det vill säga aktörer som har rätt att tillhandahålla betaltjänster – uppgår till cirka 250 i Sverige. Berörd bransch framgår av promemorian, däremot saknas en beskrivning av storleken på berörda företag.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Beskrivningen av berörda företag utifrån antal och bransch är tillräcklig för detta ärende. Vad gäller beskrivningen av berörda företags storlek hade en utförligare beskrivning varit behövlig, för att få en bättre uppfattning om företagen som berörs. Avsaknaden av en sådan beskrivning medför att konsekvensutredningen är ofullständig i denna del.

Regelrådet finner att beskrivningen av berörda företag utifrån antal och bransch är godtagbar.

Regelrådet finner att beskrivningen av berörda företag utifrån storlek är bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

I promemorian anges att förslaget innebär att betaltjänstleverantörer inte får erbjuda köp på kredit vid e-handel på ett lika framträdande sätt som idag. Förslaget bedöms medföra marginell påverkan på företagens förutsättningar att driva sina verksamheter, eftersom endast ordningen i vilken olika

betalningssätt presenteras (eller vilket betalningssätt som är förvalt) behöver anpassas. Sammantaget bedöms att förslaget medför en mycket begränsad ökning av de administrativa kostnaderna, som främst kommer att handla om webbutvecklingskostnader för betaltjänstleverantörer. Det anges vara svårt att bestämma den precisa nivån på dessa kostnader.

Administrativa kostnader

Ovan återger Regelrådet förslagsställarens information i promemorian, oavsett kostnadslag. Administrativa kostnader är enligt definitionen kostnader för att upprätta, lagra och överföra information. Som framgår ovan härrör förslagsställaren webbutvecklingskostnader till administrativa kostnader. Sådana kostnader brukar dock vanligen härröras till andra kostnader. Fråga uppstår då vad som återstår avseende administrativa kostnader, eftersom förslagsställaren redan med beaktande av webbutvecklingskostnader bedömde de administrativa kostnaderna som begränsade. Regelrådet har, utifrån promemorian och förslaget, inte kunnat identifiera i vilket avseende administrativa kostnader skulle kunna uppstå. För detta ärende kan därför beskrivningen godtas.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets påverkan på berörda företags administrativa kostnader är godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

Som framgår ovan anser Regelrådet att webbutvecklingskostnaderna är att se som andra kostnader. Regelrådet har förståelse för att dessa är svåra att beräkna, men hade gärna sett ett försök till uppskattning för ett exempel företag som påverkas av förslaget. Detta för att få en uppfattning om de ekonomiska effekterna av förslaget, särskilt eftersom det utifrån informationen i promemorian förefaller vara den enda kostnadspåverkan som kommer att uppstå. Avsaknaden av en sådan uppskattning medför att konsekvensutredningen är ofullständig i denna del.

Såvitt Regelrådet kan bedöma kan förslaget komma att medföra en minskning avseende berörda företags ränteintäkter, vilket hade varit behövt att beskriva i konsekvensutredningen.

Regelrådet finner att beskrivningen av andra kostnader och påverkan på företagets verksamhet är bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I promemorian anges att förslaget träffar samtliga betaltjänstleverantörer, oavsett om de hör hemma inom eller utanför Sverige. Förslaget anges därför inte påverka konkurrensen på betalmarknaden.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Trots att samtliga företag behöver följa samma regler kan det påverka företagen, såväl internt som sinsemellan, på olika sätt. Exempelvis har större företag ofta bättre förutsättningar att kunna hantera ändrade regelkrav, än mindre företag. Som framgår ovan saknas det dock uppgift om berörda företags storlek, varför Regelrådet inte kan bedöma om konkurrensförhållanden mellan större och mindre företag skulle kunna påverkas på ett negativt sätt med anledning av förslaget. En något utförligare beskrivning av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena, utifrån förslaget och de företag som berörs, hade därför varit behövlig. Avsaknaden av en sådan beskrivning medför att konsekvensutredningen är ofullständig i denna del.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Regelrådet har inte kunnat återfinna en beskrivning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden i promemorian, och har heller inte för egen del kunnat identifiera någon sådan påverkan. En utebliven beskrivning kan därför godtas för detta ärende.

Regelrådet finner att en utebliven beskrivning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden utifrån förutsättningarna i detta ärende är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Som framgår ovan saknas det en beskrivning av storleken på berörda företag. Det saknas även en beskrivning av om särskilda hänsyn kan tas till sådana eventuella företag, vilket enligt Regelrådets bedömning hade varit behövt. Avsaknaden av en sådan beskrivning medför att konsekvensutredningen är ofullständig i denna del.

Regelrådet finner att beskrivningen av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning är bristfällig.

Sammantagen bedömning

Som framgår ovan beskrivs visserligen flera delar i konsekvensutredningen på ett godtagbart sätt. Regelrådet har dock funnit brister avseende alternativa lösningar, förslagets överensstämmelse med EU-rätten, om det finns behov av speciella informationsinsatser, berörda företags storlek, andra kostnader och verksamhetspåverkan, påverkan på konkurrensförhållanden och om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning. Såvitt Regelrådet förstår remissen hade dessa beskrivningar, utifrån ärendets karaktär, kunnat vara relativt kortfattade, men när behövlig information utelämnas går det inte att få en fullständig uppfattning om förslagets effekter för berörda företag.

Vid en sammantagen bedömning finner Regelrådet att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven enligt 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 18 september 2019.

I beslutet deltog Claes Norberg, ordförande, Annika Bergman, Yvonne von Friedrichs, och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av Katarina Garinder Eklöv.

Claes Norberg
Ordförande

Katarina Garinder Eklöv
Föredragande